

Ryszard Szczygieł

Jubileusz 40-lecia Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego

Rocznik Lubelski 11, 215-216

1968

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JUBILEUSZ 40-LECIA ODDZIAŁU LUBELSKIEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO

W dniu 9 grudnia 1967 r. odbyło się w sali teatralnej Chatki Żaka uroczyste posiedzenie Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, z okazji czterdziestej rocznicy powstania. Obchody były zorganizowane pod protektoratem przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie, posła na sejm, Pawła Dąbka. W posiedzeniu udział wzięli członkowie PTH oraz licznie zgromadzeni przedstawiciele społeczeństwa Lublina.

Posiedzenie otworzył prezes Oddziału, prof. dr Henryk Zins, witając przybyłych na obrady przedstawicieli organizacji społeczno-politycznych oraz władz: I sekretarza KW PZPR w Lublinie — Władysława Kozdrę, przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Pawła Dąbka, wiceprezesa WK ZSL — Stanisława Lejwodę, wiceprezesa WK SD — Stanisława Bujalskiego, wiceprzewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie — Kazimierza Czajkowskiego, Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego — Edwarda Zachajkiewicza, Rektora Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej — prof. dr. Grzegorza Leopolda Seidlera oraz dyrektora Wydawnictwa Lubelskiego — Zbigniewa Kościńskiego.

Doc. dr Tadeusz M enc el wygłosił referat okolicznościowy, poświęcony życiu i poglądom Tadeusza Kościuszki w 150 rocznicę śmierci. Podkreślił przede wszystkim jego stosunek do sprawy chłopskiej w okresie insurekcji 1794 r., a następnie omówił poglądy Kościuszki na sprawę walki o wyzwolenie, zawarte w broszurze *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, które zaciążyły bardzo silnie na programach walk narodowowyzwoleńczych w XIX w.

Ocenę czterdziestoletniej działalności Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w środowisku lubelskim przedstawił prof. dr Jan Dobrzański¹.

Jako pierwszy zabrał głos protektor obchodów, przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, Paweł Dąbek. Mówił on o korelacji między przeszłością a teraźniejszością i przyszłością. Silnie podkreślił zwłaszcza rolę historii w wychowaniu patriotycznym. Wysoko ocenił dotychczasową działalność Oddziału, podkreślając jego wielką rolę w badaniach przeszłości nie tylko Lublina i Lubelszczyzny, ale sięganie także do problematyki ogólnopolskiej i powszechnej.

Następnie wystąpił wiceprezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego — ks. prof. dr Mieczysław Ż y w c z y ń s k i. W imieniu centralnych władz Towarzystwa podziękował on Oddziałowi za dotychczasową pracę oraz życzył dalszych sukcesów.

Wiceprzewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie — Kazimierz Czajkowski podkreślił w swoim wystąpieniu poważny wkład Oddziału w obchody 650-lecia nadania Lublinowi prawa miejskiego. Złożyło się nań zorganizowanie w dniu 6 czerwca 1967 r. sesji popularnonaukowej poświęconej roli Lublina w dziejach Polski oraz wydanie dwu syntez naukowych (*Dzieje Lublina. Próba syntezy*, T. I. Red. J. Mazurkiewicz. Lublin 1965 oraz *Lublin 1317—1967*, Red. H. Zins. Lublin 1967) i zarysu popularnego (*Zarys dziejów Lublina*, Red. H. Zins. Lublin 1967) jego dziejów. Cyklem odczytów, poświęconych dziejom miasta od zamierzchłej przeszłości do czasów współczesnych, Oddział przy-

¹ Referat w całości drukowany jest w niniejszym tomie „Rocznika Lubelskiego”.

czynił się do popularyzacji dziejów Lublina w społeczeństwie². Na zakończenie mówca poinformował zebranych o przyznaniu medali 650-lecia Lublina członkom Oddziału: prof. dr. Janowi Dobrzańskiemu, prof. dr. Józefowi Mazurkiewiczowi, prof. dr. Kazimierzowi Myślińskiemu, prof. dr. Henrykowi Zinsowi. Należy dodać, iż wcześniej medal ten został nadany Oddziałowi jako całości, co świadczy o uznaniu dla działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego ze strony władz miejskich Lublina.

Przedstawiciel Regionalnego Towarzystwa Hrubieszowskiego poinformował uczestników posiedzenia o przyznaniu medalu im. Staszica prof. Andrzejowi Wojtkowskiemu.

W imieniu nagrodzonych zabrał głos prof. dr. Kazimierz Myśliński, dziękując za wyróżnienie.

Posiedzenie zamknął krótkim przemówieniem końcowym prezes Oddziału, prof. dr. Henryk Zins.

W związku z jubileuszem w hallu Chatki Żaka czynna była w dniach od 9 do 16 grudnia 1967 r. wystawa prac historyków środowiska lubelskiego. Została ona zorganizowana przez dr. Wiesława Śladkowskiego i mgr. Stanisława Wiśniewskiego. Materiał wyłożono w 12 gablotach. W pierwszej zawarto wydawnictwa syntetyczne i zbiorowe dotyczące historii Lublina i Lubelszczyzny, następną poświęcono periodykom regionalnym. W ośmiu kolejnych gablotach ułożono chronologicznie (od początków osadnictwa do czasów Polski Ludowej) dorobek dotyczący przeszłości miasta i regionu. Dwie ostatnie gabloty zawierały prace historyków lubelskich w zakresie dziejów polskich i powszechnych od starożytności od czasów najnowszych. Ekspozycje spotkały się z dużym zainteresowaniem zwiedzających, wśród których pokazną część stanowiła młodzież akademicka.

Ryszard Szczygieł

² Odczyty te zorganizowano wspólnie z redakcją „Sztandaru Ludu”, głównie w Klubie „Nora”.

PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ NA LUBELSZCZYŹNIE

Jubileusz 50 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej na Lubelszczyźnie zainaugurowany został przez Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Lublinie, wspólnie z Obwodowym Komitetem Komunistycznej Partii Białorusi w Brześciu i Komunistycznej Partii Ukrainy w Łucku, zorganizowaniem uroczystych sesji naukowych. Odbyły się one w dniach 28—29 września w Brześciu, 2—3 października w Lublinie i 5—7 października 1967 r. w Łucku.

Podczas wspomnianych sesji naukowych wygłoszone zostały referaty i komunikaty: doc. dr. Stanisława Krzykały (Lublin) *Echa Rewolucji Październikowej na Lubelszczyźnie* (pod nieobecność autora wygłaszał dr. Albin Kopruckownik), W. A. Kudielina z Brześcia, który w obszernym komunikacie scharakteryzował walkę mas pracujących Białorusi w walce o zwycięstwo idei Rewolucji Październikowej na tym terenie oraz o początkowych formach władzy radzieckiej przed pięćdziesięciu laty. Natomiast D. N. Cymbaluk, kandydat nauk historycznych z Łucka, omówił podobne problemy w odniesieniu do Ukrainy,